

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 366/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2018 predbežne prerokoval návrhy [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Volčkom, advokátska kancelária, Mlynská 27, Košice, pre namietané porušenie jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Šaca z 25. zasadnutia konaného 28. júna 2018 o podnete č. 1653/2018 z 28. mája 2018 (sp. zn. Rvp 1716/2018) a podnete č. 1654/2018 z 28. mája 2018 (sp. zn. Rvp 1717/2018) a takto

r o z h o d o l :

1. Návrhy [REDACTED] vedené pod sp. zn. Rvp 1716/2018 a sp. zn. Rvp 1717/2018 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1716/2018.

2. Návrhy [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 27. augusta 2018 doručené návrhy [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Šaca (ďalej len „miestne zastupiteľstvo“) z 25. zasadnutia konaného 28. júna 2018 o podnete č. 1653/2018 z 28. mája 2018 (sp. zn. Rvp 1716/2018) a podnete č. 1654/2018 z 28. mája 2018 (sp. zn. Rvp 1717/2018).

2. Z návrhov a príloh k nim pripojených vyplýva, že uvedenými podnetmi navrhovateľ namietal, resp. upozornil miestne zastupiteľstvo na porušenie povinnosti stanovenej verejnému funkcionárovi [REDAKOVANÉ] mestskej časti Košice-Šaca (ďalej len „verejný funkcionár“), v čl. 4 ods. 2 prvej vety a písm. f) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“), ku ktorému malo dôjsť tým, že sa svojím konaním aktívne zapojil, resp. bol súčasťou reklamy súťažiteľa, prostredníctvom ktorej sa uplatňujú jeho produkty na vnútornom trhu. V súvislosti s týmto konaním navrhovateľ navrhol miestnemu zastupiteľstvu, aby verejnému funkcionárovi uložilo pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

3. Miestne zastupiteľstvo po oboznámení sa s obsahom podnetov navrhovateľa a vyjadreniami verejného funkcionára po tom, čo sa do rozpravy nikto neprihlásil, hlasovaním č. 22 a hlasovaním č. 23 neprijalo vo veciach žiadne uznesenia.

4. Navrhovateľ v návrhoch namieta, že takýmto postupom, t. j. neprijatím žiadneho rozhodnutia o jeho podnetoch proti verejnému funkcionárovi v 60-dňovej lehote vyplývajúcej z § 9 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa miestne zastupiteľstvo procesne vyhlo hmotnoprávnemu posudzovaniu vecí. Navrhovateľ je presvedčený, že z dôvodu nesprávnosti rozhodnutia mestského zastupiteľstva spočívajúceho v absencii meritórneho rozhodnutia vo veci došlo k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami miestneho zastupiteľstva došlo k porušeniu označených práv navrhovateľa, aby napadnuté rozhodnutia mestského zastupiteľstva zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a prikázal mu konať vo veci bez zbytočných prietáhov, a aby navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

6. Podľa § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr.

7. Podľa čl. II ods. 10 šiestej a siedmej vety Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 o spojení ostatných vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré spolu skutkovo súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov, rozhoduje príslušný senát ústavného súdu určený podľa bodu

5, a to na návrh sudcu spravodajcu vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne senát inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr.

8. V danej veci boli návrhy vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1716/2018 a sp. zn. Rvp 1717/2018 pridelené senátu III. ÚS a sudkyňi spravodajkyňi Jane Baricovej. Ústavný súd preto v záujme hospodárnosti konania s prihliadnutím na obsah oboch označených návrhov a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 CSP rozhodol, že uvedené veci spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1716/2018.

III.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

10. Vzhľadom na predmet konania uvedený v I. časti tohto uznesenia ústavný súd konštatuje, že konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu (čl. 9 a nasl.), v rámci ktorého príslušný orgán verejnej moci v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich im predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona o ochrane verejného

záujmu. V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom.

11. Podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „konanie“) vykonáva obecné zastupiteľstvo, ak ide o verejných funkcionárov uvedených v čl. 2 ods. 1 písm. o) a p).

12. Podľa § 9 ods. 2 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu orgán, ktorý uskutočňuje konanie podľa odseku 1, začne konanie na základe riadne odôvodneného podnetu, z ktorého je zrejmé, kto ho podáva, ktorého verejného funkcionára sa týka, a čo sa namieta.

13. Podľa § 9 ods. 5 prvej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu orgán podľa odseku 1 rozhodne vo veci do 60 dní odo dňa začatia konania.

14. Podľa § 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

15. Podľa § 9 ods. 9 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu rozhodnutie podľa odseku 6 musí byť prijaté najmenej trojpäťtinovou väčšinou prítomných členov výboru alebo nadpolovičnou väčšinou členov orgánu podľa odseku 1 písm. b) až d); inak to znamená, že sa konanie zastavuje. Výbor je schopný uznášať sa, ak je prítomná najmenej polovica jeho členov.

16. Podľa § 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa v konaní nepreukázalo, že verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, orgán podľa odseku 1 rozhodne o zastavení konania. Na prijatie platného rozhodnutia o zastavení konania je potrebná najmenej trojpäťtinová väčšina prítomných členov orgánu, ktorý konanie uskutočňuje; také rozhodnutie je konečné. Konanie sa zastaví aj vtedy, ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie.

17. Podľa čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu proti rozhodnutiu orgánu podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) až d) môže dotknutý verejný funkcionár do 15 dní od doručenia rozhodnutia, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie alebo ktorým bola uložená pokuta, podať návrh na preskúmanie rozhodnutia na ústavný súd. Podanie návrhu má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takého rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona (§ 73a a § 73b zákona o ústavnom súde, pozn.). Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

18. Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde konanie sa začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov alebo podľa osobitného predpisu (ďalej len „orgán“).

19. „Uplatňovanie právnej zodpovednosti voči verejnému funkcionárovi, ktorý porušil ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, je dvojfázové. Najskôr sa zisťuje, či verejný funkcionár porušil príkaz alebo zákaz, ktorý mu ukladá ústavný zákon o ochrane verejného záujmu. Táto fáza konania sa uskutočňuje pred orgánom verejnej moci výslovne zmocneným na zistenie, či verejný funkcionár dodržal alebo porušil ústavný zákon. Vecne a miestne príslušný orgán ju vykonáva voči každému verejnému funkcionárovi, ktorého ústavný zákon zaraďuje

k osobám podliehajúcim kontrole z titulu výkonu verejnej funkcie. Druhá fáza konania nasleduje iba voči tým verejným funkcionárom, o ktorých príslušný orgán rozhodol, že porušili ústavný zákon o ochrane verejného záujmu za predpokladu, že verejný funkcionár nie je s rozhodnutím spokojný, a preto požiada Ústavný súd SR o preskúmanie rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.“ (Drgonec, J. Právna zodpovednosť ústavných činiteľov v prípade konfliktu osobného záujmu s verejným záujmom. Zo súdnej praxe. 2017, č. 5, s. 197).

20. Z uvedeného vyplýva, že ochrany svojich práv v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov pred orgánom verejnej moci podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa môže na ústavnom súde za podmienok stanovených ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu a zákonom o ústavnom súde domáhať len verejný funkcionár, voči ktorému bolo orgánom verejnej moci podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vedené konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, pretože len on môže byť príslušným konaním a rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach.

21. Tretia osoba, ktorá nie je účastníkom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, a ktorej práva, právom chránené záujmy a povinnosti tak nemôžu byť konaním či rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknuté [t. j. i podnecovateľ podľa čl. 9 ods. 2 písm. b) ústavného zákona, pozn.], nie je oprávnenou osobou (t. j. aktívne procesne legitimovanou osobou) pre domáhanie sa na ústavnom súde ochrany akýchkoľvek práv v rámci konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vedeného proti verejnému funkcionárovi pred orgánom verejnej moci podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

22. Prípád navrhovateľa (vzhľadom na štádium, v ktorom sa v súčasnosti nachádza) nemá ústavnoprávny rozmer. Nerozhodnutie, resp. neprijatie žiadneho uznesenia miestneho zastupiteľstva o podnetoch navrhovateľa vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia

rozporu záujmov nezasahuje do právnej sféry navrhovateľa ani nespôsobuje zmenu jeho právneho postavenia. Miestne zastupiteľstvo podnety navrhovateľa prijalo a zaradilo ich ako body programu na svoje zasadnutie. Navrhovateľ v tomto type konania nemá právo (zákonný nárok), aby miestne zastupiteľstvo jeho podnetom aj vyhovel.

23. V súvislosti s námietkou navrhovateľa (bod 4) ústavný súd poukazuje na to, že lehota na rozhodnutie ustanovená v § 9 ods. 5 prvej vete ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je lehotou inštruktívnou. V právnom poriadku Slovenskej republiky absentuje právna úprava následkov prekročenia takejto lehoty, čo znamená, že jej uplynutie (bez vydania meritórneho rozhodnutia) sa nespája so žiadnymi právnymi účinkami. Príslušný orgán verejnej moci (teda aj obecné zastupiteľstvo) môže vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov ústavne relevantným spôsobom rozhodnúť aj po uplynutí tejto lehoty, ktorej márne uplynutie nemôže byť dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia (m. m. III. ÚS 23/07, IV. ÚS 3/07, III. ÚS 84/08, IV. ÚS 69/2012). Na druhej strane treba uviesť, že je v záujme dodržiavania princípov právneho štátu, najmä právnej istoty účastníkov konania (ktorým navrhovateľ nie je, pozn.), aby rozhodnutia podľa ústavného zákona vo veci ochrany verejného záujmu boli vydávané v lehote ustanovenej v čl. 9 ods. 5 prvej vete ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, hoci je poriadková.

24. Absencia návrhu verejného funkcionára podľa § 73a zákona o ústavnom súde v spojení s absenciou rozhodnutia podľa § 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zároveň bráni začatiu konania o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

25. Z uvedených dôvodov ústavný súd návrhy navrhovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie, ako aj z dôvodu podania zjavne neoprávnenou osobu.

26. K rovnakým záverom ústavný súd dospel aj pri rozhodovaní o návrhoch navrhovateľa vedených pod sp. zn. Rvp 1715/2018 a sp. zn. Rvp 1718/2018, ktoré

uznesením sp. zn. II. ÚS 417/2018 z 5. septembra 2018 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2018